

TEKOÄLY 4.0. –OHJELMAN OHJAUSRYHMÄ

13. KOKOUS 12.05.2022 KLO 12:30 – 14:00

(Microsoft Teams)

ESITYSLISTA:

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

- Avattiin kokous ja todettiin läsnäolijat

Jussi Herlin, Kone Oyj, puheenjohtaja
Ilona Lundström, TEM, varapuheenjohtaja
Cristina Andersson, Airawise Oy
Milja Köpsi, Mimmit koodaa
Minna Lanz, Tampereen yliopisto
Anni Ronkainen, Kesko Oyj
Teemu Roos, Helsingin yliopisto
Markku Räsänen, IQM Oy
Samuli Savo, Stora Enso Oyj

Eeva Raita, Futurice Oy

Sihteeristö
Toni Mattila, Business Finland
Riikka Virkkunen, VTT
Satu Vasamo-Koskinen, TEM
Kristine Alanko, TEM

Joonas Mikkilä, Suomen yrittäjät
Vera Djakonoff, Demos Helsinki
Olli Bremer, Demos Helsinki
Laura Juvonen, VTT
Sampsa Nissinen, TEM

Poissa: Ville Miettinen, Moaffak Ahmed

2. Esityslistan hyväksyminen
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo: 12:34.
3. Demos Helsinki: yhteenvedon esittely ja näkökulma työn tilanteeseen
Esilukemistona Demos Helsingin jakama alustava yhteenvedo

Demos Helsinki kävi läpi tilannekatsauksen ohjelman väliraportin työstämisestä. Ohjelman toisessa väliraportissa tuotiin esille alatyöryhmäkohtaiset painotukset ja toimenpiteet, joita kevään aikana on täsmennetty ja priorisoitu. Loppuraportin sisältöjen työstäminen tapahtuu yhteisesti, ilman alatyöryhmäkohtaista jaottelua. Perjantaina 6.5. järjestettiin alatyöryhmien puheenjohtajille suunnattu työpaja, jossa tehtävänä oli tunnistaa loppuraportin kannalta keskeiset kehitysalueet. Tarkoituksena ei ole työskennellä enää alatyöryhmäkohtaisten teema- tai painotusten ohjaamana, vaan keskittyä koko Tekoäly 4.0 –ohjelman kannalta keskeisiin kehitysalueisiin. Tavoitteena on, että loppuraporttiin kirjattavat kehityskohteet ovat koko ohjelman läpileikkaavia kehitysalueita joiden pohjalta ohjelman kärkiviestit ja suunnitelmat tullaan muodostamaan.

Tulevan loppuraportin sisältöjä on työstetty alatyöryhmäkohtaisissa työpajoissa kevään aikana. Alatyöryhmäkohtaisten työpajojen lisäksi Demos Helsinki järjestää kaksi erillistä työpajaa alatyöryhmien puheenjohtajille sekä ohjelman puheenjohtajistolle ja sihteeristölle, joista ensimmäinen järjestettiin 6.5. Seuraava työpaja järjestetään 6.6. Sekä alatyöryhmien, että puheenjohtajiston ja sihteeristön kanssa tehdyn työn pohjalta Demos Helsinki on koonnut loppuraportin alustavan yhteenvedon. Alustava yhteenvedo on jaettu ohjausryhmälle esilukemistona ennen ohjausryhmän kokousta. Loppuraportin mitta pyritään pitämään lyhyenä.

Teemu Roos liittyi kokoukseen 12:45

Ilona Lundström ja Satu Vasamo-Koskinen liittyivät kokoukseen 12:50

Toni Mattila liittyi kokoukseen 12:51

Demos Helsingin esittelyn jälkeen käytiin keskustelu alustavasta yhteenvedosta. Keskustelun alussa kerrattiin ohjelman tavoite Suomesta 2030: ”*Vuonna 2030, kun Tekoäly 4.0 -ohjelma on onnistunut tavoitteissaan, suomalainen teollisuus on puhdasta, tehokasta ja digitaalista*”. Ohjausryhmältä toivottiin kommentteja koskien yhteenvedoa yleisesti, sekä sitä puuttuuko yhteenvedon pääviesteistä jotain ohjelman kannalta keskeistä. Yleinen palaute yhteenvedon sisällöistä oli myönteinen ja se sai hyvää palautetta rakenteesta. Yhteenvedo sai palautetta yhteisen narratiivin puuttumisesta, joka pyritään ratkaisemaan raportin alkuun tuotavalla johdannolla. Loppuraportin johdannossa on tarkoitus tuoda esille yleinen maailman tila ja sitoa ohjelma nykyhetkeen. Keskustelussa nousi lisäksi esille yhteenvedossa käytettävät käsitteet sekä tarve yhdenmukaistaa ja kirjoittaa käsitteitä auki. Osassa puheenvuoroista nousi esille mahdollisuus lisätä raporttiin taustottavia

liitteitä. Liitteet mahdollistaisivat sen, että loppuraportti pysyisi kuitenkin riittävän lyhyenä.

Keskustelussa nousi esille myös se, ettei kaikkia 6.5. työpajan pohjalta tehtäviä muutoksia oltu ajettu vielä sisään yhteenvedoon. Temaattisesti käytiin keskustelua erityisesti kvanttiteknologian aikajänteestä ja suhteesta suurteholaskentaan, pk-yritysten tavoittamisesta ja vihreästä siirtymästä. Ohjelman kannalta digitaalinen vihreä siirtymä on tärkeä teema, ja se tulee esittää loppuraportissa tasapainoisesti. Pohdittiin miten kokonais- ja kyberturvallisuuden tulisi näkyä temaattisesti loppuraportissa.

4. Tekoäly 4.0 –ohjelman kannalta tärkeät avaukset

Kokouksessa esiteltiin kaksi Tekoäly 4.0 –ohjelman kannalta olennaista raporttia jonka jälkeen käytiin lyhyt yhteinen keskustelu sisällöistä.

VTT Kärkitekniikat –raportin esitteli Laura Juvonen, strategiajohtaja, VTT. Raportti on VTT:n työstämä visiopaperi. Visiopaperi on näkökulma Suomen kestäväan kasvuun ja vaikuttavaan innovaatiopolitiikkaan ja sisältää listauksen kasvun ja vaikuttavuuden kannalta lupaavimmista teknologioista. Suomelle lupaavimmat teknologiaosaamisen alat koostuvat mahdollistavista ja kokoavista teknologioista. Visiopaperissa esiteltyt teknologiat ovat tieteen ja tutkimukseen pohjautuvia teknologiaosaamisen aloja, joihin Suomen tulisi panostaa. Alat on valittu suomalaisen tutkimuskentän huippuasiantuntijoiden haastatteluiden ja näkemysten avulla. Nämä näkemykset pohjautuvat viimeaikaisiin selvityksiin ja raportteihin. Mahdollistavat teknologiat (langattomat tietoverkot, tekoäly, mikroelektroniikka ja fotonikka, kvanttitekniologia, uudet materiaalit, biotekniologia) ovat teknologian alueita, jotka mahdollistavat ratkaisuja lukuisilla eri teollisuudenaloilla.

Kokoavat teknologiat (energia-, valmistus-, terveys-, turvallisuus- ja avaruustekniologia) ryhmittelevät yhteen erilaisia teknologiaosaamisen alueita, joita käytetään tietyn sovellusalueen kehittämisessä.

Kommenteissa nousi esille kysymykset koskien yritysten ja tutkimustoimijoiden yhteistyön vähenemiseen johtaneita syitä ja tunnistettiin rahoituksen olevan yksi heikentävä tekijä.

TEM Kestävä talouskasvu ja hyvinvointimme tulevaisuus –raportin esitteli hankkeen pääsihteeri Sampsa Nissinen, teollisuusneuvos, TEM. Raportin kantavana teemana on tavoite innovaatiotoiminnan vahvistamisesta. Raportin rakenne koostuu analyysistä ja toimenpide-ehdotuksista. Kyseessä on työryhmän loppuraportti, joka julkaistiin 6.5.2022. Suomen talouskasvu on jäänyt selvästi jälkeen verrokeista 2008 jälkeen. Suomea uhkaa näivettymissen kierre. Suomen on kyettävä olennaisesti vahvistamaan innovaatiotoimintaa ja innovaatioiden nopeaa skaalautumista lisätäkseen kansallisesti tapahtuvaa arvonnautontia. Raportissa tunnistetaan viisi toimenpide-ehdotusta: Tutkimus- ja kehitysinvestointien tason nostaminen neljään prosenttiin BKT:sta, innovaatiojärjestelmän tehokkuuden nostaminen, osaavan työvoiman saata-

vuuden varmistaminen, osaavan pääoman kasvattaminen ja luottamusta herättävän investointiympäristön rakentaminen. Raportissa esitellyt toimenpiteet ovat konkreettisia, ja niissä on huomioitu eri ministeriöissä tehty työ.

8. Muut asiat
Seuraava ohjausryhmän kokous 15.6.2022. Seuraavassa ohjausryhmän kokouksessa tullaan käsittelemään ohjelman loppuraportin ensimmäinen versio. Ohjausryhmän kokouksen jälkeen luonnosta on mahdollista kommentoida 15.8.2022 saakka.

Puheenjohtaja päätti kokouksen 13:59.